

Németország fölveteli kérelmének fölülvizsgálását külön bizottság végzi.

A bizottság Chamberlain elnöklésével kedden alakult meg.

Genf, március 9. A Nemzetek Szövetségének első bizottsága, amely Németország fölveteli kérelmét bírálja fölül, ma délután 4 óra 30 perckor Chamberlain elnöklete alatt alakuló ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy albizottságot alakít, amely ugyanazt az eljárást alkalmazza, amelyet annak idején Bulgáriával, Ausztriával és Magyarországgal szemben alkalmaztak: a felvetel iránti ké-

relmet részletesen megvitatja. Az albizottságban a következő államok vannak képviselve: Franciaország, Olaszország, Japán, Belgium, Cuba, Norvégia, Görögország, Bulgária, Írország és Jugoszlávia. Az albizottsághoz tartoznak ezenkívül Chamberlain elnök és London (Hollandia) alelnök.

Az albizottság munkálatai, mint az mindig szokás volt, nem lesznek nyilvánosak.

„Fantasztikus csevegés.”

Bethlen a kisántánthoz való állítólagos csatlakozásról.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Rómából jelentik: A Tribuna munkatársa kérdést intézett Bethlen István gróf miniszterelnökhöz: Igaz-e, hogy Magyarország csatlakozik a legsebésebb bázison újjáalakuló kisántánthoz?

Bethlen röviden válaszolt a következőkben: Ez fantasztikus csevegés, Magyarország sohasem lesz a kisántánthoz, sem mai, sem más formában.

A kultusztárca költségvetését tárgyalta a pénzügyi bizottság.

Klebsberg a szegedi klinikák építéséről.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága kedd délelőtt 11 óra után folytatta tárgyalását Kenéz Béla elnöklésével. Napirenden szerepelt a kultusztárca költségvetése.

Egri Nagy János, a költségvetés előadója kimutatja, hogy a kultusztárca az idén az első helyen áll az összes tárcák között, amely 14.5 százalékat teszi ki az általános költségvetésnek. A kultuskormány programja az alsófokú polgári, elemi és nem állami iskolák támogatása, amire 11,300,000 pengőt irányoztak elő. Az egyetemi célokra fordított összeg a tárca 16 százalékát teszi ki.

Örffy Imre az egyetem tulprodukciónak tette szavát. Örömmel üdvözlö, hogy a kultuskormány az alsófokú népoktatás fokozását tűzte ki céljává.

Iványi Béla sürgeti, hogy az óvodákat, a gyógy-pedagógiai oktatásokat a népjóléti tárca keretébe utalják.

Dréhr Imre a felekezeti oktatás illetményeinek felértékeléséről beszél, amely sok surlódásra ad okot a tanítóság és a papság között. Kéri az

állami segítyek revízióját.

Ernst Sándor teljes egészében magáévá teszi Dréhr Imre álláspontját és az alsó papság helyzetével, valamint a párbérről foglalkozik.

Ezután Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter szólt föl. Röviden vázolja kulturpolitikai programját, kijelenti, hogy célja a magyar nép értelmi színvonalának emelése. A népiskolák fejlesztésére 1,624,000 pengőt vett föl a költségvetésben. Meg kell szüntetni a gyengén képzett jogászokban mutatkozó túltermelést, éppen ezért az államtudományi államvizsgákkal való operálást is meg fogják szorítani.

A debreceni klinika építése most befejeződik és a pénzügyminiszter 464,000 pengőt bocsát rendelkezésre a szegedi klinikák építkezésének megkezdésére. Szeged városának áldozatkészsége segítségével mindkét klinika egy éven belül fölépül.

Befejezésül köszönetet mond azért a megértésért, amellyel pártkülönbség nélkül találkozott.

A tárca folytatólagos tárgyalását szerdára halasztották.

Ujra működni fog a Szegedi Képzőművészeti Egyesület.

A szegedi képzőművészet életében még a háború előtt nagy szerepet játszott az 1901-ben megalakult Szegedi Képzőművészeti Egyesület. A háború elkövetkezésével azonban az életrevaló egyesület kénytelen volt működését megszüntetni. Az általános bizonytalanság idején sok fiatal festő félretette ecsetjét, szobrász a vésőjét és halálos csend dermedt a művészet berkeiben. Tárlatokat nem rendeztek és a képzőművészeti egyesület megszűnt önmagától is, anélkül, hogy hivatalos föloszlását kimondották volna.

Nemrégiben azután a szegedi műbarátok elhatározták, hogy ismét életrekelik a város művészeti életében valamikor értékes szerepet játszó Szegedi Képzőművészeti Egyesületet. Kedden délután hat órakor a városháza tanácsstermében értekezletre jöttek össze a szegedi művészpártiolók, hogy megbeszélést folytassanak az egyesület működésének újból való megkezdéséről.

Az értekezlet azután dr. Gyuricza Sándor főorvos indítványára elhatározta, hogy az egyesületet ismét életrekelik és ha kellő számú tagot megnyernek a nemes eszmének, úgy már a közel jövőben megtartják az alakuló közgyűlést is. Az értekezlet az előkészítő munkák elvégzésére dr. Gyuricza Sándor elnöklete alatt szűkebb bizottságot küldött ki magából, azzal a megbízással, hogy minél szélesebb körökben propagálják az egyesület eszméjét és minél több tagot igyekezzenek megszerezni az egyesületnek.

Az értekezleten konkretizálták az egyesület feladatát is, amely hivatva lesz a szegedi művészeti élet újjáélesztésére. Tervevették a tárlatok rendezését, fölulvasások tartását, figyelemmel a folyton fejlődő szegedi iparművészeti életre is. Remélnék városi és állami szubvenciót, amivel azután biztosabb révbe kerülne a nagyjövőjű szegedi képzőművészet.

Szalay főkapitány a parasztdrámáról, a népszínműről és szerző-társáról, aki nem nézhette végig a tiz év utáni reprint.

„Az Ugarimadás ma aktuálisabb, mint valaha.”

(Andor Zsigmond társulata szerdán este fölújítja dr. Szalay József és Cserzy Mihály parasztdrámáját: az „Ugarimadást.”)

A főkapitány főkapitányi szigorral az írósziala előtt, amikor bekopog hozzá az újságíró. Talán politikára gondol, — mert az újságíró jobbára politika miatt szokta fölkeresni a kerület főkapitányát — és erre még főkapitányibb szigorral huzódnak össze arcán a vonások. A vonások azonban mindjárt megnyiholnak: az újságíró nem politikáról, még csak rendőri ügyről sem kérdez, hanem dr. Szalay József darabjáról.

A főkapitány arca megnyiholt, de vállat von először: mit mondjon „szerző a darabjáról”, amikor az egyik szerző szomorúan és ezüstös hajjal havas földbe került... fölmerülnek a havas hajú szerző napjai, a közös munka és az együtt élt emlékek. A főkapitány megvonja a vállát:

— Februárban volt tiz esztendeje, hogy először adták és most Szeged után Vásárhelyen is előadják április 18 án. A régi szialap, ha érdekli...

És belemélyed íróasztalfiókjába, beléjük néz, hogy megkeresse a régi színlapot. Talán azért,

hogy ne kísértse senki a másikat, aki havas hajjal, havas téiben fölülzött el csendesen. Régi írások kerülnek elő, az első kéziratok, sárgulni induló árkuspapírosok: A vázlat, a benyodalom, az első gépirások és a sorok között eser javítás. Hiszen két szerző dolgozott és egymást javították ki. Hogy minél eleve- nebbek, lüktetőbbek legyenek a dialógusok. Azután itt van a bekötött kész kézirat is, amelynek táblájára Ábrányi Emil írta rá a címet. Mind a két szerző kedves barátja. Míg így előtűnt a régi írások, mondatonként mondja a főkapitány:

— Hogyan készült a darab? Hát akkoriban kint jártunk Cserzy Miskával a tanyák között, csak úgy impressziókat gyűjteni. A tanyán akkor éppen drverés volt, földdrverés: magasra lángolt a szenvedély. Ez adta meg az ötletet. Hazafelé már beszélgettünk róla, azután össze- állítottuk.

— Először egy fölvonásra terveztük, de ahogy készült, egyre terjedt-terjedt és lett belőle három fölvonás. A megbeszélés után elkészült a vázlat, majd Cserzy összeállította a jeleneteket, én aztán átdolgoztam, ő újra simított rajta. Amikor készen voltunk ezzel, jött az igazi formábaöntés, a dialógusok precizizozása.

— Az Ugarimadás témáját ma is aktuálisnak tartom, sőt ma még aktuálisabbnak, mint valaha. Azóta megkezdődött a földreform. Véleményem szerint a bérleti rendszer jobban szolgálja a földdel foglalkozók érdekét, mint a radikálisan végrehajtott földreform, mert sok új birtokosnál előadódhat a tökehlány és zavarba juthat az új tulajdonos. A szegedi bérleti rendszer ellenállhatatlan erejű érvelés a radikális reformmal szemben.

Most megint a régi írások között keresgél és ismét fölmerül a másik szerző emléke. Aki havas hajjal tiz év után úgy szeretne volna még egyszer látni a rivalda és a kulisszák között szíve parasztjait. Most szelíd rózsalevéllé- ként hullik le ez az előadás csöndes pihenő- helyére.

— Nem írok azóta semmit, néhány tárcán és szakcikken kívül — mondja a főkapitány —, mert nem érek rá...

Most még fölmerül a népszínmű kérdése. A főkapitány ebben a kérdésben is határozott:

— A népszínművet régi formájában föl- élesztetni nem lehet. Idejét multa úgy már, a forma, a régi alak meghaladott álláspont. De igenis, adni kell azért a már klasszikussá vált népszínműveket. Az új formák, gondolatok alapján föl kellene dolgozni a magyar népt- ragédiákat, ahogy Gerhard Hauptmann teszi azt a németeknél. Ezeket az indulatokat kellene fel- dolgozni most!

— A parasztnak megrázó tragédiái vannak, amelyeket nem cifra sallanggal kell a színpadra vinni, hanem abban az irányban, ahogy A bor, Söt a nap, a Juss íródtak...

A főkapitány végignézi majd páholyában a tiz év utáni reprint és Cserzy Mihály sirhal- mára Andor Zsigmond tette most le a leg- illatosabb, legszínesebb csokrot. Hogy mégis a lámpák közé került a darab. (v. gy.)

Az egyházközség kurzusalapokat segí- lyez egyházi adóból. A Magyarország című lap írja: Föltűnést kelt a szegedi római kato- likus egyházközség évi jelentésének alábbi része:

„Intenzív támogatásban részesíti a magyar nemzeti és keresztény katolikus sajtót, amely- nek 60 millió koronát juttat, azonkívül pedig azoknak a hírlapíróknak, akik a magyar nem- zeti és keresztény katolikus érdekek képviseleté- ben, védelmében kíváló publicisztikai működést fejtenek ki, közhasznú működésük elismerése- ként még külön 10 millió korona jutalmat tűzött ki.”

Az egyházközség jelentését, amely a szegedi fajvédő újságban jelent meg, a katolikus társa- dalom köreiben nyugtalansággal fogadták. Ki- fogásolják, hogy egyházi adót, amit pártállásra, politikai feltölgásra való tekintet nélkül szednek be, kurzuslapocskákra pocsékoljanak. Az egy- házi adó nem szolgálhat mást, mint egyházi célokat. Ha valaki mecénási hajlamot érez bi- zonyos sajtóorgánumok iránt, ám nyissa ki a bugyellárisát és szórja a pénzt. De az egy- házi adó közpénz, amellyel senki sem rendel- kezhet saját gusztyusa szerint. Publicisták segély- alapja sem lehet az egyházi adó. Az újságíró fizesse a lapkiadó, közpénzből senki sem jutal- mazhatja kedvenc tollforgatóját. Aki közpénze- ket kezel, az felelősséggel tartozik.